

Priopćenje Europske komisije o odgoju i obrazovanju u ranom djetinjstvu: okvir za rano djetinjstvo od rođenja

U veljači 2011. godine, Europska komisija objavila je svoje prvo Priopćenje o odgoju i obrazovanju u ranom djetinjstvu. *Djeca u Europi* doznaje o čemu je riječ od Nóre Milotay, dužnosnice Opće uprave za obrazovanje i kulturu.

Europa je složna u jednome: volimo našu djecu i želimo im najbolje. Ali što to točno znači u praksi znatno varira, budući da je sustav odgoja i obrazovanja u ranom djetinjstvu stvar pojedinih država članica.

No, objavom prvog Priopćenja Europske komisije o odgoju i obrazovanju u ranom djetinjstvu, to bi se moglo promijeniti. Prijedlozi za područja suradnje na razni Europske unije predstavljaju pokazatelje zemljama članicama o tome na koji način najbolje razviti i provoditi najučinkovitije usluge za djecu i njihove obitelji te potiču vlade na korištenje sredstava dostupnih kroz Strukturne fondove za investiranje u rano djetinjstvo.

'To je sljedeća faza u razvoju svijesti o odgoju i obrazovanju u ranom djetinjstvu na razini Europe, u čijem fokusu je od 2006. godine pitanje kvalitete', kaže Nóra Milotay, dužnosnica Komisije odgovorna za odgoj i obrazovanje u ranom djetinjstvu. Prethodne inicijative uključivale su ciljeve iz Barcelone, koji dostupnost usluga promatraju iz perspektive pomaganja roditeljima da se vrate na posao, a ne iz perspektive promoviranja dobrobiti mlađe djece putem prava na njegu i obrazovanje. Priopćenje, zajedno s EU Strategijom obrazovanja i osposobljavanja 2020. u

kojoj predškolski odgoj i obrazovanje ima prioritet, pruža mogućnosti za veću usklađenost obiteljskih politika na razini Europe.

'Dostupnost je važno pitanje, ali sama izgradnja prostora nije dovoljna', objašnjava Milotay. 'Moramo također voditi računa o sredstvima, osoblju,

'Apsolutno bih se složila s tim', kaže Milotay. 'Imamo puno podataka koji pokazuju da su rane godine vrlo važne i da zbog lošeg pristupa odgoju i skrbi u toj dobi puno toga može poći po zlu. Akcije koje se naknadno poduzimaju da bi spasile stvar često su skupe, ponekad je za njih prekasno i velika je vjerojatnost da neće ni pomoći. Bilo bi dobro dati priliku svoj djeci od samog početka, tako da uistinu naglašavamo da jednake usluge trebaju biti omogućene svoj djeci. Naravno, posebnu pozornost trebamo pokloniti ugroženoj djeci.' Države članice posebno

se potiče da se prijave za Strukturne fondove kako bi investirale u rano djetinjstvo te da daju prioritet razmjeni i transferima modela dobre prakse.

'Nove države članice značajno su iskoristile Strukturne fondove za poboljšanje svojih odgojno-obrazovnih sustava, dok su ih starije zemlje članice iskoristile znatno manje', izjavljuje Milotay. 'Trebalo bi biti više promišljanja na razini Europe o usmjeravanju država u tom pogledu. Potrebno je definirati smjernice kako bi sve države članice imale mogućnosti koristiti fondove za rano djetinjstvo.'

Priopćenje je bilo temelj za raspravu na Konferenciji EU Predsjedništva u Budimpešti u veljači, a ujedno je i prvi korak ka zaključcima Vijeća u svibnju gdje će se ministri svih država članica usuglasiti na područjima zajedničkog djelovanja. Sporazum je važan element u kreiranju političke volje za pokretanje otvorene metode komunikacije o odgoju i obrazovanju u ranom djetinjstvu, stvarajući stručne skupine i mreže za poticanje učenja i prenošenja znanja među osobljem. Milotay se nada da će rasprava rezultirati usklađenijim mjerama te preporukama za države članice. Ministri će također razmotriti na koji način najbolje pratiti napredak te dalje djelovati po pitanjima proizašlima iz problematike.

Kakvim se postignućima Milotay nada?

'Nadam se velikom napretku na ovom području', kaže ona. 'U mnogim slučajevima postoji isprazna retorika

- volimo svoju djecu, ali zapravo ne činimo puno po tom pitanju. Vjerujem u otvaranje kvalitetnih ustanova kako bi se mame i tate mogli vratiti na posao, ali uistinu mislim da to nije dovoljno. Nadam se da će se potencijal tih ustanova više koristiti. Možda sam idealistica, ali to je ono što bih željela vidjeti. Mislim da ovo područje može puno toga prenijeti i u ostala područja obrazovnog sustava, ali za početak važno je poboljšati njegovu sliku u društvu. Trenutno se sve vrti oko beba i pelena i ne uzima se toliko ozbiljno kao razdoblje u kojem se uči čitati i pisati, a zapravo je jednako ozbiljno i važno.'

Priopćenje Odgoj i obrazovanje u ranom djetinjstvu: Pružanje najboljeg mogućeg početka našoj djeci za svijet budućnosti. O njemu se raspravljalo na sastanku Ministara obrazovanja EU-e u svibnju 2011. godine.

Dostupno je na http://ec.europa.eu/education/school-education/doc/childhoodcom_en.pdf

Odbor za kulturu i obrazovanje Europskog parlamenta je također objavio izvještaj o Odgoju i obrazovanju u ranom djetinjstvu u Europskoj uniji (2010/2159(INI)).

razini obrazovanja i brojnim drugim stvarima. Sve to se treba razmotriti na razini Europe. Želimo naglasiti da se dosta toga već događa, a ovo samo pridonosi našim naporima.'

Novo Priopćenje zagovara integrirani pristup odgoju i obrazovanju od rođenja do početka obveznog školovanja i nudi okvir koji pokriva sve ustanove u ranom djetinjstvu. Ovakav pristup je u suprotnosti s postojećim razmišljanjima pojedinih država članica pa tako Priopćenje odbacuje ciljane ustanove i usluge kao sredstva kojima se postižu poboljšanja, s obrazloženjem da se ciljana skupina može teško identificirati te da takav pristup stigmatizira određene grupe i može 'dovesti do segregacije u kasnijim fazama obrazovanja.'

Među najvažnije aspekte Milotay ubraja argument za univerzalni pristup, kao i naglasak na usklađenoj viziji koja zahtjeva usklađeno upravljanje.

'Razdvajanje odgoja i obrazovanja nije jako razumno, budući da su oni neodvojivi', kaže ona. 'Naravno, države imaju svoje sustave. Ali, bez obzira na vrstu sustava treba postojati integrirana vizija ranog djetinjstva, a odgoj i obrazovanje trebaju biti integrirani neovisno o okruženju.'

Ona se nada da će doći do pomaka u razmišljanju o odgoju i obrazovanju, pogotovo zato što su ustanove i usluge za djecu do tri godine prvi put vezane na obrazovne ciljeve Europske unije za tu dobnu skupinu, a ne samo za ciljeve poslodavaca.

